

Zaaknummer : 01085991
Ons Kenmerk : ODH1083258
Datum : 15-08-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 31 oktober 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een landschapswal aan de Langeweg te Heerjansdam en wordt aangevraagd namens Grondbank GMG B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, opzettelijk vernielen van eieren, alsmede het vernielen en beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2024 tot en met 1 januari 2026.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Grondbank GMG B.V.;
- II. voor het vangen van de platte schijfhoren de volgende vangmiddelen aan te wijzen als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, van de Wet natuurbescherming: fijnmazig schepnet met een maaswijdte van maximaal 3 millimeter;
- III. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- IV. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- V. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendix I: planlocatie met te dempen- en compensatiewater

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan platte schijfhoren' van oktober 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de platte schijfhoren.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan platte schijfhoren' van oktober 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 8 De watergangen welke, na de werkzaamheden, geschikt worden gemaakt voor de platte schijfhoren, dienen in een voor de platte schijfhoren geschikte staat te blijven verkeren. Hiervoor dient een beheerplan te worden opgesteld ter behoudens van een geschikt waterpeil en vegetatiedekking, om het behoud van de lokale populatie van de platte schijfhoren te waarborgen. Binnen drie maanden na verlening van het besluit dient ter goedkeuring een concreet beheerplan van het aquatisch habitat van de platte schijfhoren en de oevers te worden overlegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs.1) waaruit in ieder geval duidelijk blijkt:
 - a dat het beheer gefaseerd wordt uitgevoerd;
 - b hoe een gunstig waterpeil wordt gewaarborgd;
 - c hoe het beheer wordt uitgevoerd, door wie en hoe dit is verzekerd;
 - d welke aanvullende maatregelen worden getroffen indien blijkt dat het huidige beheerplan niet afdoende is om de populatie van de platte schijfhoren te kunnen waarborgen.
- 9 De ecologisch deskundige op het gebied van de platte schijfhoren dient te bepalen of de minimale temperatuur – ten behoeve van de activiteit van de platte schijfhoren – ten tijde van het verplaatsen van de (aquatische) vegetatie naar de nieuwe watergang(en), voldoende is om de werkzaamheden uit te voeren. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek.
- 10 Van zowel de selectie van de plukken met watervegetatie, de methode waarmee deze worden verplaatst als de condities en data waaronder dit gebeurt, dient verslag te worden gedaan in het logboek (voorschriften 2 en 3).
- 11 Voor het vangen van de platte schijfhoren mag gebruik worden gemaakt van een fijnmazig schepnet met een maaswijdte van maximaal 3 millimeter.
- 12 Het verplaatsen van de platte schijfhoren en de selectie van watervegetaties met (potentieel) aanwezige individuen - dient door een deskundige op het gebied van deze soort te worden uitgevoerd. Hierbij dient minimaal rekening te worden gehouden met de volgende zaken:
 - a het verplaatsen van de platte schijfhoren dient te worden uitgevoerd onder voor de soort gunstige watercondities (temperatuur niet rond vriespunt), zodra de watervegetatie zich voldoende heeft ontwikkeld maar nog niet afgestorven/ bezonken is en na het broedseizoen (1 september tot 1 december), zulks ter bepaling van de ecologisch deskundige. Hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek;
 - b bij het verplaatsen van de platte schijfhoren dient zoveel mogelijk geschikt watervegetatie met kluit, doch minimaal 50 procent, van de delen van watergangen die gedempt worden, mee te worden verplaatst naar de compenserende watergangen, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
 - c de waterbodem van de ontvangende watergang dient zo min mogelijk te worden beroerd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 31 oktober 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een landschapswal aan de Langeweg te Heerjansdam en wordt aangevraagd namens Grondbank GMG B.V. De aanvraag betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, opzettelijk vernielen van eieren, alsmede het vernielen en beschadigen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2024 tot en met 1 januari 2026.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Verkennend natuuronderzoek landschapswal Rijsoord, SWECO, projectnummer 51006681, 19 december 2022 (ODH860694);
- Aanvullend natuuronderzoek landschapswal Rijsoord, SWECO, projectnummer 51006681, 26 juni 2023 (ODH860695);
- Activiteitenplan platte schijfhoren Rijsoord, Staring Advies, rapportnummer 2659, oktober 2023 (ODH860691);
- Landschapswal Waalbos Zwijndrecht, Grondbank GMG B.V., Staatsbosbeheer, maart 2023 (ODH860693);
- Watercompensatie in verband met landschapswal Rijsoord Waalbos, K3, projectnummer R044, 23 mei 2023 (ODH860697).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 18 december 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5, 3.8, 3.24 en 3.25 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De platte schijfhoren is een van nature in Nederland in het wild levend dier genoemd in bijlage IV Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het verboden:

- de platte schijfhoren opzettelijk te doden of te vangen (eerste lid);
- de platte schijfhoren opzettelijk te verstoren (tweede lid);
- eieren van de platte schijfhoren opzettelijk te vernielen (derde lid);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren te beschadigen of te vernielen (vierde lid).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Op grond van het bepaalde in artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb, moeten in een ontheffing expliciet de middelen worden aangewezen die voor het vangen van dieren mogen worden gebruikt.

Beoordeling

Aanvraag

Grondbank GMG B.V. is voornemens om een grondwal aan te leggen aan de zuidzijde van het natuurgebied 'Waalbos Rijsoord' bij Beuningen om geluidshinder van het spoor in het natuurgebied te verminderen en de natuur in het Waalbos gevarieerder te maken. Hiervoor wordt grond die lokaal vrijkomt bij aanleg van tunnels en wegen hergebruikt en na een kwaliteitskeuring opgebracht. Bij deze werkzaamheden moeten watergangen worden gedempt. Ter compensatie worden elders in het plangebied nieuwe watergangen gegraven.

De werkzaamheden staan gepland te starten op 1 januari 2024 met het inrichten van het compensatiewater tot en met juni 2024 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 januari 2026. In verband met vertraging in de procedure van ontheffingverlening en daarmee vertraging in de startdatum van de werkzaamheden, wordt ambtshalve de ontheffingsperiode verlengd tot 1 januari 2028.

Overtreding verbodsbepalingen

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2023 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de platte schijfhoren binnen het plangebied middels eDNA-analyse. Alle watergangen binnen het plangebied zijn bemonsterd in vier secties waarin steeds 26 subsamples genomen zijn om de 50 tot 200 meter. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de platte schijfhoren in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De platte schijfhoren is in het plangebied aangetroffen. In alle vier de secties werd DNA van de platte schijfhoren aangetoond door Datura Molecular Solutions middels de qPCR-methode. Door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden worden individuen van de platte schijfhoren opzettelijk verstoord en wordt bestaand leefgebied vernield. Ondanks zorgvuldig handelen is het onvermijdelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden individuen van de platte schijfhoren worden gedood en eieren van de platte schijfhoren opzettelijk worden vernield. Daarmee worden de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid,

van de Wnb overtreden.

Vangmiddelen

Op grond van het in artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb bepaalde, moet in een ontheffing de middelen worden aangewezen die voor het vangen en doden van dieren worden gebruikt. Hiervoor wijzen wij het fijnmazig schepnet aan.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de platte schijfhoren tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan platte schijfhoren' van oktober 2023. Deze maatregelen zien onder andere op het wegvangen van individuen uit de te dempen watergang en het verplaatsen van deze individuen naar al aanwezige, nabijgelegen watergangen en nieuw te realiseren watergangen, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Deze watergangen blijven allemaal beschikbaar in de permanente situatie. De nieuwe watergang wordt parallel gegraven aan de huidige watergangen die gedempt worden voor de landschapswal. De nieuwe watergang heeft een iets korter traject maar is wel breder waardoor er meer areaal wateroppervlakte zal zijn in de permanente situatie (zie Appendix I). Hiermee wordt het leefgebied van de platte schijfhoren dat verloren gaat ruimschoots gecompenseerd. De uitvoering van deze maatregelen is geborgd door voorschrift 5. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de platte schijfhoren.

Geen andere bevredigende oplossing

De locatie van de landschapswal is enerzijds gekozen vanwege de ligging tussen het rangeerterrein en het natuurgebied en anderzijds vanwege de natte omstandigheden ter plaatse. Met name vanwege de geluidswerende functie is een alternatieve locatie niet aan de orde, omdat deze functie locatiegebonden is. De winst ten aanzien van biodiversiteit op deze locatie is waarschijnlijk groter dan op een andere locatie (met een betere uitgangspositie) en dit kan als extra voordeel van de gekozen locatie worden beschouwd. Als de landschapswal op een andere plek in het plangebied wordt aangelegd, wordt namelijk een deel van de watergangen in het plangebied of de omgeving van het plangebied gekruist. In deze situaties gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren en worden individuen opzettelijk verstoord, gedood of worden eieren opzettelijk vernield.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de platte schijfhoren te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Er wordt gewerkt in een voor de platte schijfhoren minst kwetsbare periode en er wordt ruim voldoende nieuw leefgebied gecreëerd waarmee, naast de platte schijfhoren, ook andere soorten flora en fauna positieve effecten kunnen ervaren.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de platte schijfhoren zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' en 'ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats'.

De landschapswal beoogt ten eerste een aanzienlijk geluidsreductie in het natuurgebied Waalbos doordat deze een fysieke barrière vormt tussen het spoor en bijbehorend rangeerterrein; emplacement Kijfhoek. De geluidsreductie is van belang voor het wegnemen van overlast van het treinverkeer bij recreanten en omwonenden. De geluidsreductie is daarnaast gunstig voor de fauna in het natuurgebied, met name voor broedvogels in het

broedseizoen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat lawaai door menselijke activiteiten (met name verkeerslawaai) bijdragen aan verlaagde vogeldiversiteit en broeddichtheden.²

Ten tweede wordt met de landschapswal een gevarieerder natuurgebied gecreëerd, wat zal resulteren in hogere natuurwaarden en een hogere biodiversiteit (Landschapswal Waalbos Zwijndrecht, maart 2023). Een deel van het Waalbos is nu erg nat waardoor de bomen minder vitaal zijn. Door de wal wordt dit deelgebied deels droger, wat de nu minder vitale bomen ten goede zal komen en een grotere diversiteit in het beschikbare biotoop oplevert voor flora en fauna. Het aanbrengen van de grondwal in combinatie met de nieuwe watergangen met meer variatie in verloop levert een groter totaal areaal aan plas, drasgebied en geluidreductie in het hele gebied. Momenteel worden al verschillende broedvogels gesignaleerd zoals de waterral, kemphaan, water- en houtsnip, kievit en cettis zanger³. Door de geplande werkzaamheden wordt het gebied aantrekkelijker voor deze en voor weidevogels zoals grutto, graspieper, veldleeuwerik die wel zijn waargenomen maar (nog niet) broeden in het gebied. De kievit is wel broedend in het gebied aangetroffen. Door meer foerageerareaal en geluidsreductie wordt de kans op broedsucces van deze soorten vergroot. Het Waalbos is een relatief jong bos maar met 200 hectare groot natuurgebied heeft het de potentie om zich te ontwikkelen tot een gevarieerde, stabiele leefomgeving voor verschillende natuurwaarden.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang ‘ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de platte schijfhoren, welke als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden zullen optreden, te rechtvaardigen.

Wij zijn echter van mening dat het plaatsen van een landschapswal ter bevordering van geluidsreductie en een gevarieerder natuurgebied realiseren niet valt onder het belang ‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’. Daarom zijn deze belangen verder niet betrokken bij de beoordeling van deze aanvraag.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang ‘ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats’ voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de platte schijfhoren, welke als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden zullen optreden, te rechtvaardigen.

Wij zijn echter van mening dat het plaatsen van een landschapswal ter bevordering van geluidsreductie en een gevarieerder natuurgebied realiseren niet valt onder het belang ‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’. Daarom is dit belang verder niet betrokken bij de beoordeling van deze aanvraag.

Staat van instandhouding

De platte schijfhoren komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen de wateren in de nabijheid van Heerjansdam en Rijsoord. Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren, worden individuen van de platte schijfhoren opzettelijk verstoord, gevangen en gedood en worden eieren van de platte schijfhoren opzettelijk vernield.

Om de effecten op de platte schijfhoren zoveel mogelijk te beperken worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare winterrust en op het moment waarop watervegetatie nog niet afgestorven en verzonken is; tussen half juni en 1 november. Gezien het belang van broedvogels dient echter rekening te worden gehouden met de broedperiode van circa 1 april tot 1 september. In dit geval dient later in het seizoen gewerkt worden, in de periode

²Zie ook: <https://www.eoswetenschap.eu/natuur-milieu/vogels-hebben-last-van-verkeerslawaai>

³Zie ook: [Natuur in het Waalbos](#) en [Broedende weidevogels \(onswaalbos.nl\)](#)

van 1 september tot 1 december. In november zal al redelijk veel watervegetatie afgestorven zijn en de watertemperatuur gedaald zijn. Het is van belang dat minimaal 50% van de watervegetatie overgezet wordt om er zeker van te zijn dat zoveel mogelijk van de hierop aangehechte platte schijfhorens afgevangen kunnen worden. Het waterpeil wordt verlaagd, waarna (minimaal 50%) van de aquatische vegetatie wordt verplaatst naar een reeds nieuw gegraven watergang, welke buiten de invloedsfeer van verdere werkzaamheden ligt. Daarnaast worden zoveel mogelijk individuen en eventueel eieren weggevangen door middel van een fijnmazig schepnet. Voorgaande is opgenomen in voorschriften 9 tot en met 12.

Na het afvangen en verplaatsen van platte schijfhoren en vegetatie wordt het overgebleven water uit de te dempen sloot vanaf één richting over een dam gestuwd naar de nieuwe sloot zonder dat water terug kan stromen. De nieuw aan te leggen watergang wordt aangetakt aan de te dempen watergang en vervolgens afgedamd ter hoogte van de aantakking.

De eieren en individuen van de platte schijfhoren bevinden zich in de gehele watergang en niet alleen op de planten. Hierdoor is het onmogelijk om alle individuen en eieren te verplaatsen en zal een gedeelte ervan verloren gaan. De eieren zijn vrijwel jaarrond aanwezig, waardoor er geen periode is waarin de eieren ontzien kunnen worden. Aangezien het grootste deel van de individuen en eieren verplaatst gaat worden, is het aannemelijk dat het effect op de staat van instandhouding beperkt is. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de platte schijfhoren, zoals vastgelegd in voorschrift 4.

In de eindsituatie zal meer oppervlaktewater aanwezig zijn dan in de oorspronkelijke situatie. In de nieuwe situatie worden de huidige wateren verbreed en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd met naar verwachting een positief effect op de waterkwaliteit. Op deze manier wordt het plangebied als biotoop kwalitatief en kwantitatief in potentie geschikter voor de soort dan in de huidige situatie het geval is. Hierdoor zal de platte schijfhoren naar verwachting in het plangebied aanwezig blijven. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de platte schijfhoren in de directe omgeving aanwezig blijft.

De landelijke staat van Instandhouding van platte schijfhoren is in 2008 voor het laatst beoordeeld in het kader van Natura 2000. De landelijke verspreiding is slecht bekend en niet systematisch onderzocht. Het verspreidingszwaartepunt lijkt in de provincie Zuid-Holland te liggen. De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld op matig ongunstig. Door de voorgenomen maatregelen is het aannemelijk dat de platte schijfhoren in de directe omgeving aanwezig blijft en er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de platte schijfhoren in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Het beheer

Er is geen plan meegeleverd waarin het periodieke onderhoud en beheer van het compensatiewater wordt aangegeven. Naast een voor de soort gunstige inrichting is ook een gunstig waterpeil en waterkwaliteit (beheer) nodig. Dat wil zeggen dat de zuurgraad, het zuurstofgehalte, watertemperatuur en geschiktheid watervegetatie geschikt moeten zijn en blijven voor de soort. Een kundig en regelmatig onderhoud is nodig om het compensatiegebied geschikt te houden voor de platte schijfhoren. Dit beheer zal ook op lange termijn consciëntieus uitgevoerd moeten worden om de genoemde soort in het plangebied te kunnen behouden. Het tijdig opstellen van een beheerplan en het uitvoeren en het vastleggen van de verantwoordelijkheid voor het beheer hebben wij opgenomen in onze voorschriften.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de platte schijfhoren.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

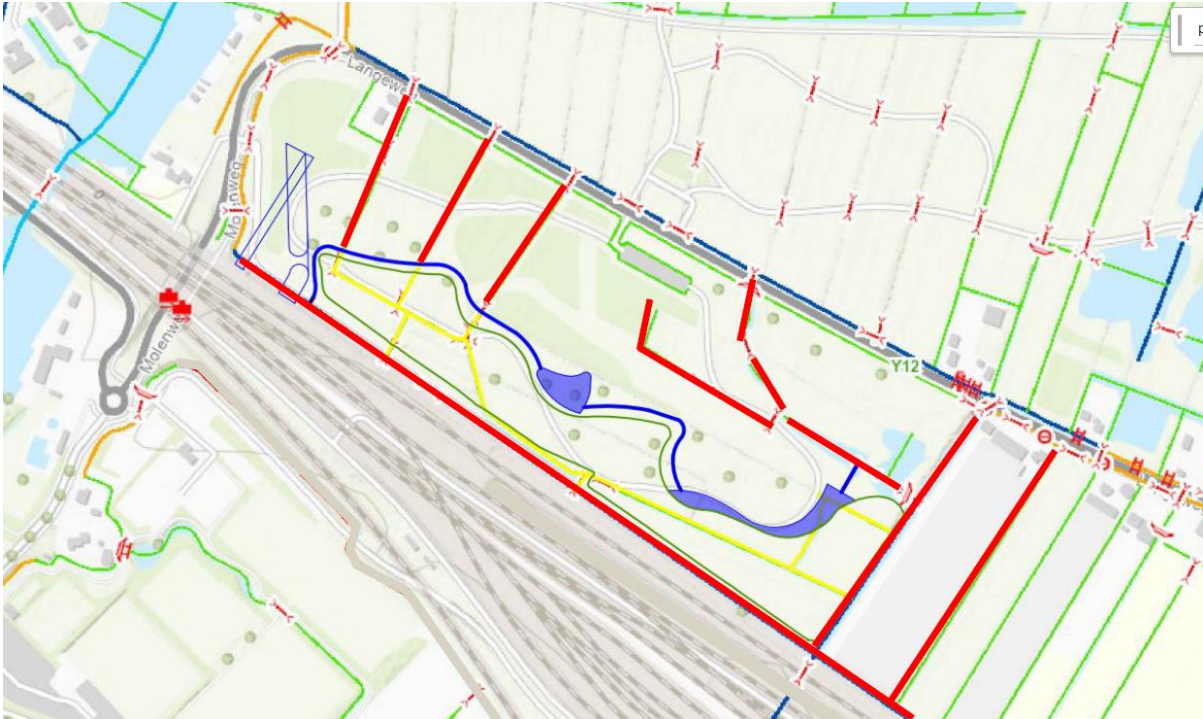
Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Appendix I

Figuur 1 uitzetlocatie individuen en eieren en (aquatische) vegetatie (in compensatiewater (blauw) en reeds aanwezige wateren (rood)). De te dempen wateren zijn weergegeven in geel. Bron: activiteitenplan oktober 2023.